

Oponentský posudek na bakalářskou práci Terezy Kovaříkové *Vnímání inflace z genderového hlediska*

Předkládaná práce je vypracovaná svědomitě a systematicky. Autorka se snaží důkladně analyzovat tematickou oblast, kterou si vybrala, o čemž svědčí i velký rozsah práce. Ta je napsaná srozumitelně a vcelku čtivě, formální úprava je až na drobnější nedostatky v citování (viz níže) příkladná. Přes tyto klady práce nepůsobí kvůli řadě závad zcela přesvědčivým dojmem, i když přinejmenším některých nedostatků si je autorka vědoma a snaží se je řešit, nebo alespoň uznat.

Autorka shrnuje poznatky obsažené v širokém spektru literatury, ale v práci se nevyskytuje žádná skutečná teorie, na jejímž pozadí bychom mohli výsledky empirického šetření interpretovat (Brachingerovu teorii zmíněnou v části 1.3.7 autorka nijak neuplatnila). To nemusí být samo o sobě zásadním nedostatkem, ale v práci to činí problémy později při snaze o vysvětlení velmi rozpačitých empirických výsledků, ke kterým autorka dospěla.

Předpoklad autorky, že u respondentů nedošlo ve sledovaném období ke změně nominálních příjmů (s. 37), nemá žádné opodstatnění. Ceny, které jedni platí, jsou příjmy druhých, čili inflace nějaké příjmy zákonitě ovlivnit musí. Nevím, na základě čeho se domnívat, že zrovna příjmy autorčiny respondentů se nijak nezměnily. Musím tedy trvat na své námitce vznesené již k autorčině metodologii, že otázka EV.28 je pro její zkoumání irelevantní, protože se na inflaci neptá. Autorčino teoretické zakotvení hypotézy vztahující se k dané otázce (s. 47) mi nedává valný smysl. Tam, kde se opírá o konkrétní studie zmíněné v teoretické části, by na to bylo vhodné odkázat. „Pozitivní“ inflační očekávání z H3 bych si vykládal spíše jako očekávání nízké inflace, na deflaci toho mnoho pozitivního není – ještě lepší by ale bylo úplně se jakýmkoli hodnotícím pojmem vyhnout.

Grafy pracující s absolutními četnostmi mi v práci nepřipadají nijak užitečné. Autorčino hodnocení výstupů statistické analýzy obecně není příliš šťastně formulováno a autorka v něm zřejmě tápe. Nelze říci, že „Hypotézu, která tvrdí, že muži se v průměru více než ženy domnívají, že si mohou koupit za příjmy svých domácností více, než před jedním rokem, proto nemůžeme pro nedostatek dat pro rok 2011 potvrdit ani vyvrátit.“ (s. 50) – ve skutečnosti autorce vyšlo, že na základě dostupných dat nelze zamítnout nulovou hypotézu, že mezi muži a ženami ve zkoumané otázce neexistuje žádný rozdíl. Nevím, proč bychom se měli domnívat, že tomu tak bylo pro nedostatek dat. Jinak statistická analýza zásadně nikdy nic nepotvrzuje – pouze umožňuje přijmout nebo zamítnout nulovou hypotézu na určité hladině významnosti. Pětiprocentní hladina významnosti je de facto arbitrárně zvolená výzkumníkem a nepředstavuje žádný ontologický zlom mezi pravdou a omylem, jak by se z autorčiny vyjádření místy mohlo zdát. Úlohu spekulací o tom, co by bylo, kdyby byla p-value jiná (s. 55) příliš nechápu.

Interpretace výsledků je místy mírně řečeno spekulativní (např. s. 56, s. 70-71), což si patrně vynucují absentující teoretické opory zmíněné výše. Na základě velmi chatrných výsledků empirické analýzy považuji sebevědomá prohlášení o potvrzení centrální hypotézy (abstrakt, s. 74), za poněkud přemrštěná.

Poslední, drobná výtká se týká citování: V kapitole 1.1 autorka cituje z učebnic všeobecně známé informace - definice deflátoru ani dopady inflace nejsou objevem Holmana a Pavelky (jakkoli se z textu práce zdá, že ano). Teoreticky tak není vůbec nutné uvádět zdroj a jistě není nutné uvádět ho vždy hned dvakrát. Podobně „předkazovaná“ je celá práce a přemnožené, zbytečně dublované reference čtenáře otravují.

Přes zmíněné výhrady práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí. Pod podmínkou přesvědčivého výkonu u obhajoby navrhuji známku „velmi dobře“.

Otázky k obhajobě

Jaké z vysvětlení odlišného vnímání inflace u žen a mužů považujete za nejpřesvědčivější?

Jaké má zjištění této odlišnosti praktické či teoretické implikace?

Proč jste se rozhodla zkoumat pouze vliv pohlaví na vnímanou inflaci a nevěnovat se rozdílu mezi skutečnou a vnímanou inflací obecně?

V Praze 19. 8. 2014,

Petr Špecián, Ph.D.